

Vanliga frågor: CE-märkning

Målgrupp: distributörer/handeln

1. Vad är CE-märkning?

Genom att CE-märka en byggprodukt försäkras tillverkaren att produktens egenskaper överensstämmer med en europeisk harmoniserad produktstandard eller en europeisk teknisk bedömning.

Målet är att ge exakt och tillförlitlig information om byggprodukters prestanda och egenskaper så att det blir lättare att jämföra produkterna. Genom detta främjas den fria rörligheten för varor inom EU. När produktens egenskaper alltid anges på samma sätt i prestandadeklarationen har planerare och konsumenter lätt att jämföra olika byggprodukter med varandra. Genom detta blir det också lättare att sälja finländska produkter till övriga Europa. I stället för att skaffa nationella godkännanden i flera olika medlemsländer kan en tillverkare CE-märka sin byggprodukt. Det blir samtidigt lättare att importera varor till Finland, vilket breddar upphandlingsmöjligheterna för byggherrarna.

Det obligatoriska systemet med CE-märkning i Finland gör dessutom att informationen om produkternas egenskaper blir enhetligare, vilket bidrar till bättre kvalitet i byggverksamheten.

CE-märkning blev obligatoriskt för majoriteten av byggprodukter när EU:s byggproduktförordning trädde i kraft i sin helhet den 1 juli 2013.

2. Vem räknas som distributör?

Enligt byggproduktförordningen avses med distributör en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan som tillhandahåller en byggprodukt på marknaden. Tillverkaren eller importören räknas dock inte som distributörer. Importör enligt förordningen är ett företag som importerar en byggprodukt från ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Som distributör räknas också den som importerar en byggprodukt från ett annat EU-område till Finland. Till exempel en järnhandlare som säljer byggprodukter räknas som distributör.

3. Vilka produkter måste CE-märkas?

En byggprodukt måste CE-märkas när den omfattas av en harmoniserad produktstandard (hEN) vars övergångstid har gått ut eller när tillverkaren har ansökt om och beviljats en europeisk teknisk bedömning (ETA) för produkten.

Från och med den 1 juli 2013 får inte ovan nämnda byggprodukter släppas ut på marknaden i Finland eller i övriga EU- eller EFTA-länder utan CE-märkning. Kravet på obligatorisk CE-märkning fastställs i EU:s byggproduktförordning. Byggprodukterna kan förses med CE-märkning också under övergångstiden. Andra byggprodukter får inte CE-märkas i enlighet med byggproduktförordningen.

4. Vad berättar CE-märkningen om den märkta produkten?

CE-märkningen innebär att tillverkaren har testat eller beräknat byggproduktens egenskaper enligt vad som krävs i en harmoniserad produktstandard (hEN) eller i en europeisk teknisk bedömning (ETA). CE-märkningen gör det lättare att jämföra olika byggprodukter och underlättar byggandet och planeringen tack vare att produkternas egenskaper måste påvisas och anges på ett enhetligt sätt.

Eftersom en CE-märkt byggprodukt kan släppas ut på marknaden var som helst inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, utan behov av flera olika godkännanden, gör CE-märkningen det dessutom lättare att sälja finländska produkter i Europa. CE-märkning anges med bokstäverna "CE".

5. Vad är en prestandadeklaration (DoP)?

En prestandadeklaration är en förutsättning för att en produkt ska kunna förses med CE-märkning. Tillverkaren ska upprätta deklARATIONEN i enlighet med den modell som ges i bilaga III till byggproduktförordningen. Deklarationen ska vara baserad på en harmoniserad produktstandard (hEN) eller en europeisk teknisk bedömning (ETA).

Prestandadeklarationen ska omfatta alla de egenskaper som bör anges för produkten i fråga enligt den harmoniserade produktstandarden. I de flesta fallen krävs godkännande av en utomstående instans, ett s.k. anmält organ, för att man ska kunna ange produktens egenskaper enligt en harmoniserad produktstandard. En prestandadeklaration är det enda möjliga sättet att definiera värde och klass för en byggprodukts olika egenskaper.

6. Vad är en europeisk teknisk bedömning (ETA)?

En europeisk teknisk bedömning (ETA) kan beviljas åt byggprodukter för vilka det inte finns någon harmoniserad produktstandard. ETA är en frivillig teknisk bedömning som leder till CE-märkning och som är ämnad särskilt för innovativa produkter.

I Finland har VTT Expert Services Ab utnämnts till det tekniska bedömningsorgan (TAB) som utför europeiska tekniska bedömningar. En tillverkare kan anlita ett behörigt tekniskt bedömningsorgan (TAB) i vilket EU-land som helst.

7. Vilka är distributörens skyldigheter?

Bestämmelser om distributörens skyldigheter ges i artikel 14 i byggproduktförordningen. Distributören för en CE-märkt byggprodukt som saluförs ska se till att produkten uppfyller kraven i byggproduktförordningen. Distributören måste också kunna ge konsumenterna tillräckligt med information om byggprodukten och om CE-märkning.

Distributörens komihåglista:

- Kontrollera att tillverkaren har upprättat en prestandadeklaration för produkten och försett produkten med CE-märkning på tillbörligt sätt. Sälj inte byggprodukter som inte är tillbörligt CE-märkta och för vilka ingen prestandadeklaration har upprättats, om båda dessa åtgärder borde ha vidtagits för produkten i fråga.
- Kontrollera att tillverkaren har upprättat en prestandadeklaration, försett produkten med CE-märkning och bifogat monteringsanvisningar och säkerhetsinformation, vid behov på både finska och svenska.
- Kontrollera att tillverkaren har skaffat ett intyg om kontinuitet för produktens prestanda eller ett intyg om överensstämmelse efter tillverkningskontroll i fabrik, ifall detta är kravet enligt den harmoniserade tekniska specifikationen.
- Kontrollera att produkten bär ett typ-, tillverkningsparti- eller serienummer eller någon annan beteckning som gör det möjligt att identifiera produkten.
- Kontrollera att kontaktinformationen för tillverkaren och en eventuell importör finns angiven i anslutning till produkten.

- Sälj inte produkter som inte motsvarar värdena i prestandadeklarationen eller uppfyller kraven i byggproduktförordningen. Se till att produkten åtgärdas eller be om en ny prestandadeklaration av tillverkaren. Anmäl saken till tillverkaren eller importören och till marknadstillsynsmyndigheten. I Finland är Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) marknadstillsynsmyndighet.
- Om byggprodukten eller informationen som följer med produkten har brister ska du kräva att tillverkaren rättar till dem. Om nödvändigt, dra tillbaka produkten eller ordna så att produkten kan returneras, beroende på hur allvarlig bristen är. Informera myndigheterna i medlemsstaten i fråga. I Finland är Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) marknadstillsynsmyndighet.
- Försäkra dig om att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar byggproduktens överensstämmelse med prestandadeklarationen och byggproduktförordningen.
- Förse myndigheten med alla begärda uppgifter och handlingar för att påvisa att byggprodukten uppfyller gällande krav, och samarbeta med myndigheten för att undvika eventuella risker.

8. Jag är distributör. Vad gör jag om jag märker att en byggprodukt som jag säljer inte uppfyller kraven i byggproduktförordningen?

I en sådan situation ska du omedelbart antingen rätta till produkten eller produktinformationen, eller dra tillbaka produkten eller om nödvändigt ordna så att produkten kan returneras, beroende på hur allvarlig bristen är. Om den felaktiga produkten utgör en risk ska du informera myndigheterna i de medlemsstater där produkten tillhandahålls. I anmälan ska du ange vilka konkreta brister produkten har och vilka åtgärder som distributören, tillverkaren och importören har vidtagit för att rätta till dem. En bristfällig byggprodukt ska anmälas till marknadstillsynsmyndigheten. Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) har en särskild anmälningsblankett för detta ändamål på sin webbplats: www.tukes.fi

9. Hur påverkas ansvaret om en distributör marknadsför en produkt under eget namn eller varumärke?

Distributören betraktas som tillverkare och omfattas av de skyldigheter som gäller för tillverkare.

10. Hur utökas distributörens skyldigheter när den andra parten i affären är en konsument?

Konsumentskyddslagen (38/1978) tillämpas på utbud, försäljning och annan marknadsföring av konsumtionsnyttigheter från näringsidkare till konsumenter. Konsumentskyddslagen skyddar konsumenten till exempel om en vara är felaktig eller marknadsförs felaktigt. Konsumentskyddslagen tolkas till konsumentens fördel.

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1978/19780038>

Mer information fås av Konkurrens- och konsumentverket: www.kkv.fi

11. Hur kan man kontrollera att en icke CE-märkt byggprodukt uppfyller kraven?

I Finland finns nationella godkännandeförfaranden för byggprodukter. Dessa nationella förfaranden är avsedda för produkter som inte kan förses med CE-märkning därför att produkten inte omfattas av någon harmoniserad produktstandard och tillverkaren inte har ansökt om och beviljats en europeisk teknisk bedömning (ETA) för sin produkt.

De nya nationella godkännandeförfarandena grundar sig på lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter (954/2012) som trädde i kraft den 1 juli 2013. Lagen upphäver lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003).

Genom ett nationellt godkännandeförfarande kan en tillverkare påvisa att en byggprodukt som inte omfattas av tillämpningsområdet för CE-märkning uppfyller kraven i markanvändnings- och bygglagen eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Det finns tre frivilliga alternativ för nationellt godkännande av en byggprodukt:

- 1) **typgodkännande**
- 2) **kontrollintyg**, och
- 3) **tillverkningskontroll**.

Omsorgsplikten för den som ansvarar för ett byggprojekt innefattar skyldighet att säkerställa att de byggprodukter som används är dugliga. Den som påbörjar ett byggprojekt måste med andra ord säkerställa att en byggprodukt som inte är CE-märkt får användas för projektet i fråga. Om den ansvarige inte har gjort detta kan byggnadstillsynsmyndigheten ålägga den som påbörjar projektet att **påvisa att byggprodukten uppfyller kraven när den används på byggplatsen i fråga**, om produktens duglighet inte har påvisats på något annat sätt och om det finns skäl att misstänka att produkten inte uppfyller de väsentliga tekniska kraven. Den som påbörjar projektet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

står för de kostnader som detta medför. Den marknadsövervakning som Tukes utför gäller inte byggprodukter som har fått nationellt godkännande.

Endast ett av de tre alternativen ovan får användas för varje produktgrupp.

Mer information:

www.ym.fi > Markanvändning och byggande > Styrning av byggandet > Produktgodkännande för byggprodukter

www.ym.fi > Markanvändning och byggande > Lagstiftning och anvisningar > Lagstiftningen om byggprodukter

www.tukes.fi > Tjänstområden > Byggprodukter

www.kkv.fi

Lagstiftningsrådet Kirsi Martinkauppi, miljöministeriet, tfn 050 582 2464,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Byggnadsrådet Matti J. Virtanen, miljöministeriet, tfn 040 541 1650,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Byggnadsrådet Teppo Lehtinen, miljöministeriet, tfn 050 517 9202,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Överingenjör Heikki Viitala, Tukes, tfn 029 5052 591,
fornamn.efternamn@tukes.fi